

**Форма опису програми екзамену
з курсу «Українські студії»**

Поля форми	Опис поля форми
	<i>Київський столичний університет імені Бориса Грінченка</i>
Підрозділ	<i>Факультет суспільно-гуманітарних наук Факультет української філології, культури і мистецтва</i>
Кафедра	<i>Кафедра історії України Кафедра української мови</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>«Українські студії»</i>
Курс	<i>I</i>
Спеціальність (спеціалізація)	<i>073 Менеджмент</i>
Формат: дистанційний Форма проведення: тестування	<p>Дистанційний формат проведення екзамену з курсу «Українські студії» передбачає виконання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування.</p> <p>Під час складання екзамену студент має вийти на відеозв'язок на платформі Google Meet із увімкненою камерою та мікрофоном:</p> <p>Онлайн-тестування передбачає виконання студентами завдань, розміщених на ЕНК «Українські студії (1 курс МОБ, денна)» у рубриці «Підсумкове оцінювання з курсу «Українські студії»»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 13 тестових завдань з блоку «Історичні студії»; 2) 13 тестових завдань з блоку «Історія та культура громади міста Києва»; 3) 14 тестових завдань з блоку «Культура усного і писемного мовлення (українська)». <p>Можливість відповіді на тестові завдання активізується під час проведення іспиту відповідно до графіку атестаційного тижня. Студенту для виконання кожного тесту надається одна спроба тривалістю 27 хв.</p>
Тривалість проведення	<i>2 академічні години</i>
Максимальна кількість балів	<i>40 балів</i>
Критерії оцінювання	<p align="center">Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування і написання есе</p> <p align="center">Тест з блоку з блоку «Історичні студії»</p> <p>Кількість тестових завдань – 13. Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів – 13.</p> <p align="center">Тест з блоку «Історія та культура громади міста Києва»</p> <p>Кількість тестових завдань – 13. Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів – 13.</p>

Тест з блоку «Культура усного і писемного мовлення (українська)»
 Кількість тестових завдань – **14**.
 Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в **1 бал**.
 Максимальна кількість балів – **14**.

Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування

№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію
1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	Студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, кількість помилок у тестових завданнях є мінімальною
2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	Студент твердо знає матеріал, але допустив окремі помилки під час відповіді на тестові завдання
3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає помилки під час відповіді на тестові завдання
4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	Студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на тестові завдання

Перелік допоміжних матеріалів

*Комп'ютерна техніка,
 доступ до мережі Інтернет,
 приєднання до платформи Google Meet*

Орієнтовний перелік питань

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку «Історичні студії»:

1. Особливості цивілізації і ментальності українців.
2. Духовний і матеріальний світ Трипільської цивілізації.
3. Цивілізаційний спадок давніх кіммерійців, скіфів та сарматів в Україні.
4. Внесок античної цивілізації Північного Причорномор'я в суспільно-політичний та культурний розвиток України.
5. Язичництво як світогляд і релігійна система давніх слов'ян.
6. Державотворчі процеси на теренах Русі-України у IX–X ст.
7. Християнізація Русі як цивілізаційний вибір.
8. Держава Русь за часів Володимира та Ярослава.
9. Королівство Русь в кінці XII – першій половині XIV ст.
10. Проблема «київської спадщини»: історичний контекст і сучасність.
11. Монгольська навала: Україна в зіткненні європейської цивілізації із кочовою цивілізацією.
12. Боротьба за спадщину Русі-України у XIV ст.
13. Україна в державних проектах Польської корони та Великого князівства Литовського: XIV – середина XVI ст.
14. Люблінська унія: оцінки та інтерпретації.
15. Берестейська унія: оцінки та інтерпретації.
16. Острозька академія, братські школи, єзуїтські колегіуми: українські інтелектуальні осередки XVI– XVII ст.
17. Культура Ренесансу та бароко: європейські та національні традиції.
18. Українська козацька держава: етапи становлення.
19. Політичний вибір Б. Хмельницького 1654 р.: історична правда та міфи
20. Політичний вибір І. Мазепи 1708 р.: історична правда та міфи

21. Кримське ханство: шлях від ворога до союзника.
22. Експансія Російської імперії проти Речі Посполитої та ліквідація української автономії.
23. Релігійний діалог і соціокультурний розкол України XVII–XVIII ст.
24. Інкорпорація українських земель до складу Російської імперії в першій половині XIX ст.: методи та засоби.
25. Українське національне відродження XIX ст.: сутність і періодизація.
26. Історична пам'ять про козацьку Україну у творчості українських діячів культури XIX – початку XX ст.
27. Революція 1848–1849 рр. в Австрійській імперії та її вплив на розвиток українського національного руху.
28. Пошуки українського месіанізму. Кирило-Мефодіївське братство.
29. Громадівство, як український народницький міф. Ідеологія соборності.
30. Модернізація др. пол. XIX ст. – початку XX ст. в Україні у реаліях двох імперських систем.
31. Західноєвропейські впливи на національну еліту Галичини (І.Вагилевич, Я.Головацький, М.Устиянович).
32. Внесок українських інтелектуалів у формування історичної пам'яті українського народу (М.Максимович, М.Костомаров, П.Куліш).
33. Боротьба національних ідей на теренах України. Конструктивні і деструктивні міфи (козацький міф, Переяславська легенда, легенда Люблінської унії).
34. Народництво як українська інтелектуальна відповідь на державницькі ідеї польських і російських інтелектуалів (В.Антонович, М.Драгоманов, О.Кониський, О.Барвінський).
35. Націонал-демократичний табір у боротьбі за політичну і культурну окремішність (І.Франко, М. Грушевський, К. Левицький, С. Єфремов, Б. Грінченко, І. Липа).
36. Політичний етап українського руху. Між самостійництвом і автономізмом. (Ю. Бачинський, М. Міхновський, С. Петлюра, Л. Юркевич).
37. Український консерватизм як відповідь на поширення соціалістичних ідей (В. Липинський, Є. Чикаленко).
38. Соціокультурні процеси в Україні 2-ї половини XIX ст. – початку XX ст.: національний і європейський контексти.
39. Маргіналізація, акультурація та причини подвійної лояльності українського соціуму у др. пол XIX – поч. XX ст.
40. Мова як важіль імперського впливу на розгортання культурно-національного руху.
41. Доля розділеної нації в умовах Першої світової війни.
42. Українська революція в контексті державотворення та україно-російського протистояння.
43. Політика Центральної Ради та Української держави гетьмана П. Скоропадського: здобутки та прорахунки.
44. Встановлення радянської влади в Україні та утворення СРСР.
45. Політика «українізації» 20-х – початку 30-х рр. XX ст.: причини, характер та наслідки.
46. Голодомор-геноцид 1932–1933 р. як інструмент знищення української нації.
47. Під ідеологічним тиском комунізму: «Розстріляне Відродження» та «Великий терор».

48. Організація українських націоналістів (ОУН): утворення, ідеологія та діяльність.
49. Україна у Другій світовій війні: між двома тоталітарними режимами.
50. Зміни і трансформації в економічному та політичному середовищі України у 1950–1980 рр.
51. Український рух опору 1950–1980 рр.: напрями, сутність, діяльність.
52. Особливості розвитку української культури у 1950–1980 рр.
53. Доля кримськотатарського народу України у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: від депортації до репатріації.
54. Самоусвідомлення українців і України в кінці 1980 – на початку 1990 років.
55. Народний Рух України та його політична роль.
56. Розпад Радянського Союзу та відновлення державності в Україні.
57. Революції в Україні: причини і результати.
58. Деколонізаційні процеси в незалежній Україні: «посттоталітарне», «пострадянське», «національне», «європейське».
59. Україна в російських проєктах «відновлення СРСР», розв'язання загарбницької війни проти України.
60. Українська діаспора як частина української нації.

**Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку
«Історія та культура громади міста Києва»**

1. Заснування міста Києва: від легенд до наукових фактів
2. Головні історичні етапи забудови міста Києва у період Середньовіччя.
3. Система адміністративного управління у середньовічному Києві.
4. Соціальна стратифікація населення Києва у Середньовіччі.
5. Київ як релігійний центр середньовічної Східної Європи.
6. Особливості розвитку середньовічного мистецтва у Києві.
7. Монументальна архітектура середньовічного Києва
8. Політичний статус міста у складі ВКЛРЖ та Речі Посполитої.
9. Вплив магдебурзького права на розвиток Києва та громади міста.
10. Війтівство і лава в Києві у XVI– XVII ст.
11. Міська рада Києва у XVI– XVII ст.: головні функції та діяльність
12. Козацький фактор у житті Києва.
13. Соціальна структура міста у XVI– XVIII ст.
14. Релігійне життя міста у XVI– XVIII ст.
15. Характер забудови та архітектурний ансамбль Києва у XVI– XVIII ст.
16. Головні особливості розвитку міської культури у XVI– XVIII ст.
17. Становлення та утвердження в місті імперської моделі місцевого управління (кінець XVIII ст. – XIX ст.
18. Соціальна стратифікація міського населення у XIX ст.
19. Характер забудови та архітектурний ансамбль міста у XIX.
20. Освітнє середовище міста першої половини XIX ст.
21. Університети Києва як важливі центри освітньо-наукового та громадського життя містян.
22. Розвиток освіти в місті у другій половині XIX ст.
23. Відомі меценати міста та їх внесок у розвиток громади та міського середовища.
24. Відомі київські художники другої половини XIX ст.
25. Образ Києва в українській художній літературі XIX – початку XX ст.
26. «Будівельна лихоманка» на зламі XIX–XX ст.
27. Архітектурний ансамбль міста на рубежі XIX–XX ст.

28. Садиби як новий тип будинку в архітектурному ансамблі міста.
29. Благоустрій міста у другій половині XIX – початку XX ст.
30. Повсякденне життя киян у XIX ст.
31. Суспільно-політичне та соціально-економічне становище Києва під час Української революції.
32. Захоплення Києва більшовиками: головні етапи та наслідки.
33. Встановлення радянської моделі управління містом.
34. Адміністративно-територіальний устрій Києва у 20–30-х рр. XX ст.
35. Вплив українізації на розвиток культури міста.
36. Сталінська індустріалізація та її соціально-економічні наслідки для міста.
37. Суспільно-політичне життя містян в умовах сталінських репресій.
38. Радянські проекти урядового кварталу.
39. Зміни архітектурного ансамблю міста у 30-х рр.
40. Умови життя киян під час Другої світової війни.
41. Руйнація Києва під час німецько-радянської війни.
42. Післявоєнна відбудова міста.
43. Суспільно-політичні зміни в місті періоду «відлиги».
44. Боротьба з надмірностями в будівництві та її вплив на зміну архітектурного ансамблю міста.
45. Масове будівництво соціалістичного житла у 1960–1970-х рр.
46. Суспільно-політичні зміни в місті періоду «застою».
47. Історія київського метрополітену та його роль у житті міста.
48. Горбачовська «перебудова» та її вплив на життя киян.
49. Політичні події 1990-х рр. та їх вплив на розвиток міста.
50. Київ та кияни під час Помаранчевої революції.
51. Життя Києва під час Революції гідності.
52. Система адміністративно-територіального устрою Києва 1990–2000-х рр.
53. Місцеві органи влади в Києві періоду незалежності.
54. Київський університет імені Бориса Грінченка та його роль у житті громади міста.
55. Сучасні житлові квартали Києва: проблеми та перспективи.
56. Зміна архітектурного ансамблю Києва в період незалежності.
57. Благоустрій міста: здобутки, проблеми та перспективи.
58. Проблеми збереження історико-культурної спадщини в місті.
59. Декомунізація та дерусифікація міського простору Києва.
60. Релігійне життя Києва в період незалежності.

**Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку
«Культура усного і писемного мовлення (українська)»:**

1. Генеологія української мови. Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови: початок становлення (VI ст. н.е.); формування фонетичної системи (XII – перша половина XIII ст.); розвиток фонетичної і граматичної систем (до середини XVI ст.).
2. Місце української мови на карті мов світу. Типологічні особливості української мови на фонетичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.
3. Закономірності функціонування мови в різних сферах її суспільного життя. Універсальність поняття «стиль».
4. Культура мовлення та «стиль мовлення». Вплив стилю й жанру на формування мовленнєвої культури майбутнього фахівця.

5. Характеристика офіційно-ділового стилю української літературної мови.
6. Характеристика наукового стилю української літературної мови.
7. Характеристика публіцистичного стилю української літературної мови.
8. Характеристика художнього стилю української літературної мови.
9. Характеристика розмовного стилю української літературної мови.
10. Особливості усного спілкування у фаховій діяльності. Загальні вимоги, що визначають рівень культури усного ділового мовлення.
11. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування: за способом взаємодії між комунікантами, за кількістю учасників, з урахуванням каналів комунікації, залежно від змісту повідомлення.
12. Жанри усного мовлення (співбесіда, розмова телефоном, доповідь, репортаж, захист наукового проєкту).
13. Етикет телефонної розмови.
14. Мистецтво публічного виступу. Жанри публічного виступу. Закони ефективного спілкування. Умови успішного публічного виступу.
15. Структура мовного етикету. Стандартні етикетні ситуації. Етикетна формула.
16. Особливості українського мовленнєвого етикету. Український комплімент.
17. Мовний етикет у професійному спілкуванні. Правила. Вимоги.
18. Мовний етикет академічного навчального середовища.
19. Поняття засобів логіко-емоційної виразності.
20. Інтоніяція як мовне явище, її сутність і вивчення.
21. Мовні такти – основна ланка органічного зв'язку компонентів виразності і системостворюючих відношень між ними.
22. Паузи, їх роль і значення в мовленні.
23. Логічний наголос. Функціональні особливості логічного наголосу. Мелодика мовлення, її значення для вираження змісту фрази.
24. Позамовні засоби виразності.
25. Орфоепічні норми, їхнє значення. Причини порушення орфоепічних норм. Типи орфоепічних помилок.
26. Основні норми літературної вимови голосних і приголосних звуків в сучасній українській літературній мові.
27. Вимова слів іншомовного походження.
28. Основні закони милозвучності української мови.
29. Норми щодо наголошування слів. Варіантне наголошування слів. Наголос у складних і складноскорочених словах.
30. Орфоепічні словники.
31. Функціонування української мови в уснорозмовній сфері та вплив на соціум (професійна комунікація, мова медіа та реклами)
32. Неолексеми професійного мовлення. Причини входження неологізмів у професійне мовлення.
33. Специфіка і структура мовленнєвого впливу. Маніпулятивні технології: способи розпізнання та протистояння.
34. Захист від маніпулятивного впливу. Техніки протистояння маніпулюванню.
35. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.
36. Реалізація стратегії фемінізації в українській мові. Фемінітиви в українській мові XXI ст. Відображення фемінізації в офіційно-діловій сфері.

37. Вікові особливості комунікативних властивостей особистості (у різні періоди розвитку). Молодіжний сленг. Студентський жаргон.
38. Мовна норма. Правильність, досконалість, зразковість як характеристики, що визначають нормативну літературну мову, високу культуру мови фахівця.
39. Система норм писемного мовлення: лексико-фразеологічні. Причини порушення зазначених мовних норм.
40. Система норм писемного мовлення: морфологічні. Причини порушення зазначених мовних норм.
41. Система норм писемного мовлення: синтаксичні. Причини порушення зазначених мовних норм.
42. Система норм писемного мовлення: орфографічні. Причини порушення зазначених мовних норм.
43. Система норм писемного мовлення: пунктуаційні. Причини порушення зазначених мовних норм.
44. Система норм писемного мовлення: стилістичні. Причини порушення зазначених мовних норм.
45. Особливості фіксації мовних норм у правописі, словниках, довідниках, підручниках та посібниках з української мови.
46. Основні зміни до нової редакції правопису.
47. Правила вживання м'якого знака та апострофа в сучасній українській мові.
48. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
49. Правопис слів іншомовного походження.
50. Подвоєння та подовження приголосних.
51. Правила вживання великої літери у власних назвах.
52. Написання слів разом, окремо і через дефіс.
53. Правопис *не, ні* з різними частинами мови.
54. Орфографічні словники.
55. Точність наукового мовлення. Особливості вживання термінів. Художня точність.
56. Причини порушення семантичної точності мовлення: вживання слів у значенні, невластивому для літературної мови; невміння користуватися синонімами, паронімами, термінами, багатозначними словами й омонімами; міжмовна лексико-семантична інтерференція в умовах білінгвізму; порушення норм лексичної, граматичної та стилістичної сполучуваності; мовна надмірність; мовна недостатність.
57. Поняття фразеологічної норми. Найпоширеніші типи порушення фразеологічної точності: дослівний переклад іншомовних висловів або фраз, які в українській мові мають свої відповідники; незнання точного значення фразеологізму, його експресивно-стилістичних особливостей, сфери вживання; трансформація складу фразеологізму, розширення фразеологізму; спотворення складу фразеологічної одиниці через підміну слів.
58. Словотвірні норми.
59. Граматична правильність українського мовлення.
60. Прізвища, імена та імена по батькові: закономірності творення та особливості відмінювання.
61. Нормативність уживання граматичних форм самостійних частин мови..
62. Порушення норм у вживанні службових частин мови.
63. Синтаксичні аспекти письмового мовлення.
64. Порядок слів у реченні.

	<p>65. Синтаксична норма в словосполученні. 66. Керування та узгодження між компонентами речення. 67. Координація головних членів речення. 68. Поняття про однорідні члени речення. Способи вираження однорідності. 69. Узагальнюючі слова у реченнях з однорідними членами. 70. Пунктуація у реченнях з однорідними членами. 71. Вставні та вставлені конструкції. 72. Відокремлення означень (узгоджених і неузгоджених), відокремлення прикладок, обставин, додатків. 73. Пунктуація при відокремлених членах речення. 74. Розділові знаки у складносурядному та складнопідрядному реченнях. 75. Залежність постановки розділових знаків у безсполучникових складних реченнях від змістових відношень, які встановлюються між предикативними частинами. 76. Кома, крапка з комою, тире і двокрапка у безсполучникових складних реченнях. 77. Пряма та непряма мова. Розділові знаки при прямій / непрякій мові.</p>
<p>Екзаменатор Завідувач кафедри історії України</p>	<p>Робочу програму екзамену розглянуто і затверджено на засіданні кафедри історії України: протокол №11 від 17.04.2024 р.</p> <p> Р. Р. Куцик</p> <p> А. В. Гедьо</p> <p>Робочу програму екзамену розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови: протокол №1 від 17.01.2024 р.</p> <p> В. Ю. Дроботенко</p> <p> М. О. Вінтонів</p>